

3.3.2017

OPINJONI

tal-Kumitat għall-Kultura u l-Edukazzjoni

għall-Kumitat għall-Affarijiet Legali

dwar il-proposta għal direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ċerti uzi permessi ta' xogħlijiet u materjal ieħor protett bid-drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati għall-gid tal-persuni għomja, b'diżabbiltà fil-vista jew li b'xi mod ieħor għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat u li temenda d-Direttiva 2001/29/KE dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti ta' drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati fis-soċjetà tal-informazzjoni
COM(2016)0596 – C8-0381/2016 – 2016/0278(COD))

Rapporteur: Helga Trüpel

PA_Legam

ĠUSTIFIKAZZJONI QASIRA

It-Trattat ta' Marrakexx jesigi li l-partijiet jistabbilixxu sett ta' limitazzjonijiet u eċċezzjonijiet mandatarji għad-drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati għall-ġid tal-persuni għomja, b'dizabbiltà fil-vista jew li b'xi mod ieħor għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat, u jippermetti l-iskambju transfruntier ta' kopji tal-kotba b'format speċjali, fosthom il-kotba awdjo, u materjal stampat ieħor bejn il-pajjiżi li huma partijiet għat-Trattat.

Ir-Rapporteur tal-Kumitat għall-Kultura u l-Edukazzjoni (CULT) tilqa' b' sodisfazzjon il-proposta għal Direttiva għaliex dan ifisser it-tmien tal-“kilba għall-kotba” għall-persuni għomja u għall-persuni b'dizabbiltà fil-vista fl-UE u madwar id-dinja. Huma biss hamsa fil-mija tal-kotba pubblikati li huma disponibbli għall-persuni b'dizabbiltà fil-vista bħalissa, fatt li juri li ma jeżisti l-ebda suq veru u proprju għal dawk ix-xogħlijiet. It-Trattat ta' Marrakexx jirrappreżenta pass importanti 'l quddiem f'dak li hu l-ksib ta' aċċess għall-informazzjoni kulturali u edukattiva bħal kull ċittadin ieħor.

L-eċċezzjonijiet jew limitazzjonijiet previsti għad-drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati japplikaw biss għal grupp limitat ta' utenti u biss għal skopijiet mhux kummerċjali.

Barra minn hekk għandu jiġi nnutat li l-kotba kondiviżi minn persuni għomja u b'dizabbiltà fil-vista huma f'formati speċjali, bħall-Braille jew id-Daisy u rarament jikkompetu max-xogħlijiet għall-persuni li jaraw. Fl-opinjoni tar-Rapporteur, ma hemm l-ebda evidenza li “l-entitajiet awtorizzati” li jipproduċu l-formati aċċessibbli jispicċaw biex jagħmlu ħsara lid-detenturi tad-drittijiet u lanqas lill-pubblikaturi permezz tal-piraterija.

It-Trattat mhux se jxekkel il-pubblikazzjonijiet prinċipali u mhux se jipprevjeni lid-detenturi tad-drittijiet milli jżidu l-għadd ta' titoli prinċipali aċċessibbli li joffru. Huwa ma jrawwemx il-kompetizzjoni kummerċjali mal-industrija tal-pubblikazzjoni. Għandu wkoll jiġi mfakkar li t-Trattat jeżisti minħabba li dan is-suq kien naqas lill-persuni għomja u lil dawk b'vista mnaqqsa.

Għalhekk, iridu jittiehdu l-miżuri kollha meħtieġa sabiex tiġi żgurata l-implimentazzjoni rapida u xierqa tat-Trattat u r-Rapporteur titlob ratifika malajr tat-Trattat ta' Marrakexx mill-Unjoni Ewropea.

EMENDI

Il-Kumitat għall-Kultura u l-Edukazzjoni jistieden lill-Kumitat għall-Affarijiet Legali, bħala l-kumitat responsabbli, biex jieħu inkunsiderazzjoni l-emendi li ġejjin:

Emenda 1

Proposta għal direttiva Premessa 2a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni

Emenda

**(2a) Fil-Karta tad-Drittijiet
Fundamentali tal-Unjoni Ewropea hemm**

imnaqqax id-dritt għall-informazzjoni (Artikolu 11) u d-dritt għall-edukazzjoni (Artikolu 14).

Emenda 2

Proposta għal direttiva Premessa 3

Test propost mill-Kummissjoni

(3) Il-persuni għomja, b'diżabbiltà fil-vista jew li b'xi mod ieħor għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat għandhom qed isibu bosta xkiel biex jaċċessaw il-kotba u materjal stampat ieħor li huma protetti bid-drittijiet tal-awtur u bi drittijiet relatati. Jeħtiegħ li jittieħdu miżuri biex ***tiżdied id-disponibbiltà*** ta' xogħlijiet b'formati aċċessibbli u biex titjieb iċ-ċirkolazzjoni tagħhom fis-suq intern.

Emenda

(3) Il-persuni għomja, b'diżabbiltà fil-vista jew li b'xi mod ieħor għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat għandhom qed isibu bosta xkiel biex jaċċessaw il-kotba u materjal stampat ieħor li huma protetti bid-drittijiet tal-awtur u bi drittijiet relatati. ***Filwaqt li jitqies li l-użu tagħhom minn persuni li l-vista tagħhom hija mxekkla b'mod serju u fuq perjodu ta' żmien twil ikollhom interess soċjali ċar u essenzjalment isir skont reġim mingħajr profitt***, jeħtiegħ li jittieħdu miżuri biex ***titjieb l-aċċessibbiltà*** ta' xogħlijiet b'formati aċċessibbli u biex titjieb iċ-ċirkolazzjoni tagħhom fis-suq intern, ***kif ukoll biex tiżdied id-disponibbiltà fejn meħtiegħ u fejn il-kundizzjonijiet stipulati f'din id-Direttiva huma ssodisfati u biex tingabar data dwar dan l-aċċess, inkluża l-pubblikazzjoni ta' informazzjoni dwar l-entitajiet awtorizzati stabbiliti fit-territorju.***

Emenda 3

Proposta għal direttiva Premessa 3a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni

Emenda

(3a) ***Il-persuni għomja, b'diżabbiltà fil-vista jew li b'xi mod ieħor għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat għandhom id-dritt tal-aċċess għall-informazzjoni u d-dritt li jieħdu sehem fil-hajja kulturali, ekonomika u soċjali bħal***

haddiehor.

Ġustifikazzjoni

Iż-żieda proposta tirriżulta mill-UNCRC u l-Artikolu 26 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE li jistabbilixxi d-drittijiet u l-libertajiet tal-persuni b'diżabilitajiet.

Emenda 4

**Proposta għal direttiva
Premessa 5**

Test propost mill-Kummissjoni

(5) Din id-Direttiva tfasslet għall-ġid tal-persuni għomja, tal-persuni b'diżabbiltà fil-vista li ma tistax titjeb sal-punt li l-persuna tingħata funzjoni viżiva sostanzjalment ekwivalenti għal dik ta' persuna li ma jkollhiex din id-diffikultà, jew tal-persuni b'diżabbiltà fil-perċezzjoni jew biex jaqraw, inkluż id-dislessija, li żżommhom milli jaqraw materjal stampat sal-istess grad sostanzjalment bħal persuna mingħajr din id-diżabbiltà, jew li ma jkunux jistgħu jzommu jew jużaw ktieb jew jiffokaw jew iċaqalqu għajnejhom kif normalment ikun meħtieġ għall-qari, minhabba **diżabbiltà** fiżika. L-għan tal-miżuri introdotti b'din id-Direttiva hu li titjeb id-disponibbiltà tal-kotba, ir-rivisti, il-gazzetti, il-megezins u kitbiet oħrajn, il-folji tal-mużika u materjal stampat iehor, inkluż f'forma awdjo, kemm analoga jew diġitali, b'formati li dawk ix-xogħlijiet jew il-materjal l-ieħor jagħmluhom aċċessibbli għall-persuni sal-istess grad sostanzjalment **bhall-persuna** mingħajr **diffikultà jew diżabbiltà**. Fost il-formati aċċessibbli hemm il-kitbiet bil-Braille jew b'tipa kbira, il-kotba diġitali **adattati**, il-kotba awdjo u x-xandiriet tar-radju.

Emenda

(5) Din id-Direttiva tfasslet għall-ġid tal-persuni għomja, tal-persuni b'diżabbiltà fil-vista li ma tistax titjeb sal-punt li l-persuna tingħata funzjoni viżiva sostanzjalment ekwivalenti għal dik ta' persuna li ma jkollhiex din id-diffikultà, jew tal-persuni b'diżabbiltà fil-perċezzjoni jew biex jaqraw, inkluż id-dislessija, li żżommhom milli jaqraw materjal stampat sal-istess grad sostanzjalment bħal persuna mingħajr din id-diżabbiltà, jew li ma jkunux jistgħu jzommu jew jużaw ktieb jew jiffokaw jew iċaqalqu għajnejhom kif normalment ikun meħtieġ għall-qari, minhabba **insuffiċjenza** fiżika. L-għan tal-miżuri introdotti b'din id-Direttiva hu li titjeb id-disponibbiltà tal-kotba, ir-rivisti, il-gazzetti, il-megezins u kitbiet oħrajn, il-folji tal-mużika u materjal stampat iehor, inkluż f'forma awdjo, kemm analoga jew diġitali, b'formati li dawk ix-xogħlijiet jew il-materjal l-ieħor jagħmluhom aċċessibbli għall-persuni sal-istess grad sostanzjalment **bhall-persuni li mhumiex għomja, b'diżabbiltà fil-vista jew li b'xi mod iehor ghandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat, mingħajr ma jiġi kompromess il-kontenut**. Fost il-formati aċċessibbli hemm il-kitbiet bil-Braille jew b'tipa kbira, il-kotba diġitali, il-kotba awdjo u x-xandiriet tar-radju, **iżda mhumiex limitati għalihom**.

Gustifikazzjoni

Din il-premessa għandha l-għan li tiggarrantixxi l-kwalità tax-xogħlijiet adattati sabiex jiġi żgurati li l-esperjenza kulturali miksuba mill-fatt li dak li jkun jaċċessa xogħlijiet letterarji jew artistici tkun l-istess għal kulhadd, u biex tinżamm il-preċiżjoni tad-definizzjoni għall-"persuni li mhumiex għomja, b'b'diżabbiltà" fil-vista jew li b'xi mod ieħor għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat". Hija toffri wkoll id-distinzjoni bejn "diżabbiltà" u "insuffiċjenza"; skont il-Preambolu (e) tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabbiltà, "(L-Istati Msieħba għal din il-Konvenzjoni jagħrfu li d-diżabbiltà hi kunċett li dejjem qed jevolvi u) li d-diżabbiltà tirriżulta mir-relazzjonijiet bejn il-persuni b'nuqqasijiet differenti u l-ostakli ta' attitudnijiet u ambjentali li jtellfu milli huma jippartecipaw b'mod sħiħ fis-soċjetà fuq bazi ugwali bħall-oħrajn". Fi kliem ieħor, huma dawn l-ostakli li qegħdin joħolqu diżabbiltà għan-nies, mhux l-insuffiċjenzi tagħhom jew il-kapaċitajiet funzjonali differenti tagħhom. Bħala tali, "insuffiċjenza" hija aktar xierqa hawnhekk.

Emenda 5

Proposta għal direttiva

Premessa 6

Test propost mill-Kummissjoni

(6) Għaldaqstant, din id-Direttiva **għandha tipprovdi** għal eċċezzjonijiet obbligatorji għad-drittijiet li huma armonizzati bil-liġi tal-Unjoni u li huma rilevanti għall-użi u x-xogħlijiet li jkopri t-Trattat ta' Marrakexx. Dawn jinkludu b'mod partikolari d-drittijiet tar-riproduzzjoni, tal-komunikazzjoni lill-pubbliku, tad-dispożizzjoni, tad-distribuzzjoni u tas-self, kif previst bid-Direttiva 2001/29/KE, bid-Direttiva 2006/115/KE, u bid-Direttiva 2009/24/KE, kif ukoll id-drittijiet korrispondenti fid-Direttiva 96/9/KE. Minhabba li l-ambitu tal-eċċezzjonijiet u tal-limitazzjonijiet meħtieġa skont it-Trattat ta' Marrakexx jinkludi wkoll ix-xogħlijiet f'forma awdjo, bħall-kotba awdjo, hemm bżonn li dawn l-eċċezzjonijiet ikunu japplikaw ukoll għad-drittijiet relatati.

Emenda

(6) Għaldaqstant, din id-Direttiva **tiddisponi** għal eċċezzjonijiet obbligatorji għad-drittijiet li huma armonizzati bil-liġi tal-Unjoni u li huma rilevanti għall-użi u x-xogħlijiet li jkopri t-Trattat ta' Marrakexx. Dawn jinkludu b'mod partikolari d-drittijiet tar-riproduzzjoni, tal-komunikazzjoni lill-pubbliku, tad-dispożizzjoni, tad-distribuzzjoni u tas-self, kif previst bid-Direttiva 2001/29/KE, bid-Direttiva 2006/115/KE, u bid-Direttiva 2009/24/KE, kif ukoll id-drittijiet korrispondenti fid-Direttiva 96/9/KE. Minhabba li l-ambitu tal-eċċezzjonijiet u tal-limitazzjonijiet meħtieġa skont it-Trattat ta' Marrakexx jinkludi wkoll ix-xogħlijiet f'forma awdjo, bħall-kotba awdjo **adattati**, hemm bżonn li dawn l-eċċezzjonijiet ikunu japplikaw ukoll għad-drittijiet relatati. **L-eżerċizzju tal-eċċezzjonijiet previsti minn din id-Direttiva huwa minghajr hsara għal eċċezzjonijiet oħra applikabbli għall-persuni b'diżabbiltà previsti mill-Istati Membri, bħalma hu l-użu privat.**

Emenda 6

Proposta ghal direttiva

Premessa 8

Test propost mill-Kummissjoni

(8) **L-eċċezzjoni obbligatorja għandha wkoll** tillimita d-dritt tar-riproduzzjoni biex tippermetti kull att li jkun meħtieġ biex isiru xi bidliet jew adattamenti f'xogħol jew f'materjal ieħor b'tali mod li tinholoq kopja b'format aċċessibbli. Din tinkludi li jiġu provduti l-mezzi meħtieġa biex wiehed ifittex l-informazzjoni permezz ta' kopja b'format aċċessibbli.

Emenda

(8) **Hemm il-bżonn ukoll li l-eċċezzjoni obbligatorja** tillimita d-dritt tar-riproduzzjoni biex tippermetti kull att li jkun meħtieġ biex isiru xi bidliet **jew konverżjoni** jew adattamenti f'xogħol jew f'materjal ieħor b'tali mod li tinholoq kopja b'format aċċessibbli. Din tinkludi li jiġu provduti l-mezzi meħtieġa biex wiehed ifittex l-informazzjoni permezz ta' kopja b'format aċċessibbli, **kif ukoll l-atti li jkunu meħtieġa sabiex jiġu adattati pubblikazzjonijiet eżistenti li huma diġà aċċessibbli għal ċerti kategoriji ta' persuni benefiċjarji għall-htigijiet ta' persuni benefiċjarji ohra li jeħtieġu formati alternattivi biex ikollhom aċċess kif suppost għax-xogħol. Jenħtieġ li t-tisliet tax-xogħol lill-persuni benefiċjarji jkun permess.**

Ġustifikazzjoni

Din l-emenda għandha l-għan li ttejjeb iċ-ċarezza dwar x'inhuma l-"atti li jkunu meħtieġa" li huma awtorizzati mill-eċċezzjoni stabbilita fl-Artikolu 3. Format ta' fajl partikolari jista' jkun aċċessibbli minn xi kategoriji ta' persuni b'diżabbiltà (eż. persuni b'vista batuta) iżda mhux minn oħrajn (eż. persuni bid-dislessija). F'dan il-każ, għalkemm ma hemm l-ebda bżonn li fajl jiġi trasformat għal persuna benefiċjarja li hija għamja jew b'diżabbiltà fil-vista, hija meħtieġa trasformazzjoni sabiex ix-xogħol isir aċċessibbli għal persuna bid-dislessija. Il-possibilità ta' tisliet għandha tingħata wkoll.

Emenda 7

Proposta ghal direttiva

Premessa 9

Test propost mill-Kummissjoni

(9) L-eċċezzjoni **għandha** tippermetti lill-entitajiet awtorizzati **biex** joħolqu u jxerrdu kopji b'format aċċessibbli ta'

Emenda

(9) L-eċċezzjoni **se** tippermetti lill-entitajiet awtorizzati joħolqu u jxerrdu, **online u offline fl-Unjoni**, kopji b'format

xogħlijiet jew materjal iehor **online u offline fl-Unjoni** li jkunu koperti b'din id-Direttiva.

aċċessibbli ta' xogħlijiet **attwali, materjal arkivjat** jew materjal iehor li jkunu koperti b'din id-Direttiva.

Ġustifikazzjoni

Din il-premessa tispjega fil-qosor li x-xogħlijiet arkivjati jistgħu wkoll jinbidlu f'formati aċċessibbli.

Emenda 8

Proposta għal direttiva Premessa 9a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni

Emenda

(9a) Biex tittejjeb id-disponibbiltà ta' xogħlijiet ibbażati fuq test, ir-rwol tad-detenturi tad-drittijiet li jagħmlu x-xogħlijiet tagħhom aċċessibbli għall-persuni b'diżabbiltà fil-vista jew li b'xi mod iehor għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat huwa importanti daqs l-eċċezzjonijiet previsti minn din id-Direttiva meta s-suq ma jkunx jista' jipprovdi dan l-aċċess.

Ġustifikazzjoni

Il-premessa l-ġdida tirreferi għal premessa tat-Trattat ta' Marrakexx. Hija tfakkarna fl-importanza indaqs kemm tal-limitazzjonijiet xierqa u kemm tal-eċċezzjonijiet xierqa, u tar-rwol tad-detenturi tad-drittijiet li jagħmlu x-xogħlijiet aċċessibbli għall-persuni b'diżabbiltà fil-vista, sabiex tintemm "il-kilba għall-kotba" ta' miljuni ta' persuni għomja u b'vista mnaqqsa.

Emenda 9

Proposta għal direttiva Premessa 9b (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni

Emenda

(9b) Sabiex jiġrawwem l-iskambju bejn l-Istati Membri, jenhtieg li tiġi stabbilita database online waħdanija li tkun pubblikament aċċessibbli, u li din tiġi ġestita mill-Uffiċċju tal-Proprietà

Intellettwali tal-Unjoni Ewropea (EUIPO) u jkun fiha l-informazzjoni dwar l-entitajiet awtorizzati u d-data bibliografika dwar ix-xoghlijiet disponibbli f'kopji f'formati aċċessibbli prodotti u magħmula disponibbli minn entitajiet awtorizzati. Din id-database għandha tinkludi wkoll l-informazzjoni dwar il-pubblikazzjonijiet imwielda aċċessibbli, jiġifieri publikazzjonijiet prodotti minn publikaturi f'format aċċessibbli, u jenhtieg li tkun interoperabbli mad-database ABC TIGAR (Trusted Intermediary Global Accessible Resources ("Riżorsi Aċċessibbli Globali Intermedjarji Fdati")), ospitata mill-WIPO (l-Organizzazzjoni Dinjija tal-Proprietà Intellettwali).

Ġustifikazzjoni

Il-premessa l-ġdida titlob lill-Kummissjoni Ewropea tiffacilita l-iskambju tal-informazzjoni permezz tal-ħolqien ta' database unika tal-kopji f'formati aċċessibbli, inklużi l-kotba aċċessibbli li huma prodotti direttament mill-publikaturi f'formati aċċessibbli. Jenhtieg li din l-inizjattiva ġdida tibni fuq id-database dinjija eżistenti żviluppata mill-Accessible Book Consortium (il-Konsorzju tal-Kotba Aċċessibbli), ospitata mill-WIPO, u tibqa' interoperabbli magħha .

Emenda 10

Proposta għal direttiva Premessa 10

Test propost mill-Kummissjoni

(10) **Għandu** jkun possibbli li l-kopji b'format aċċessibbli li jsiru fi Stat Membru wiehed, ikunu disponibbli fl-Istati Membri kollha ħalli tkun żgurata disponibbiltà akbar tagħhom fis-suq intern. Dan inaqqas id-domanda għal xogħol doppju fil-produzzjoni ta' kopji b'format aċċessibbli tal-istess xogħol jew materjal ieħor madwar l-Unjoni, u b'hekk isir tfaddil u titjeb l-effiċjenza. Għalhekk din id-Direttiva **għandha** tiżgura li kopji b'format aċċessibbli li jsiru fi Stat Membru wiehed ikunu jstgħu jiġu ċċirkolati u **aċċessibbli**

Emenda

(10) **Se** jkun possibbli li l-kopji b'format aċċessibbli li jsiru fi Stat Membru wiehed, ikunu disponibbli fl-Istati Membri kollha ħalli tkun żgurata disponibbiltà akbar tagħhom fis-suq intern. Dan inaqqas id-domanda għal xogħol doppju fil-produzzjoni ta' kopji b'format aċċessibbli tal-istess xogħol jew materjal ieħor madwar l-Unjoni, u b'hekk isir tfaddil u titjeb l-effiċjenza. Għalhekk din id-Direttiva **se** tiżgura li kopji b'format aċċessibbli li jsiru fi Stat Membru wiehed ikunu jstgħu jiġu ċċirkolati **lill-persuni**

fl-Istati Membri kollha. Għaldaqstant, entità awtorizzata għandha tkun tista' xxerred dawk il-kopji offline u online fost il-persuni benefiċjarji u l-entitajiet awtorizzati fi kwalunkwe Stat Membru. Barra minn hekk, l-entitajiet awtorizzati u l-persuni benefiċjarji għandhom jithallew jiksbu jew jaċċessaw dawn il-kopji mingħand kull entità awtorizzata fi kwalunkwe Stat Membru.

benefiċjarji u lill-entitajiet awtorizzati u aċċessibbli minnhom fl-Istati Membri kollha. Għaldaqstant, entità awtorizzata għandha tkun tista' xxerred dawk il-kopji offline u online fost il-persuni benefiċjarji u l-entitajiet awtorizzati fi kwalunkwe Stat Membru. Barra minn hekk, l-entitajiet awtorizzati u l-persuni benefiċjarji għandhom jithallew jiksbu jew jaċċessaw dawn il-kopji mingħand kull entità awtorizzata fi kwalunkwe Stat Membru.

Emenda 11

Proposta għal direttiva Premessa 11

Test propost mill-Kummissjoni

(11) Billi din l-eċċezzjoni għandha natura speċifika u ambitu mmirat, u billi teħtiegħ iċ-ċertezza legali għall-benefiċjarji tagħha, l-Istati Membri **ma għandhomx** jithallew jimponu rekwiżiti addizzjonali għall-applikazzjoni tal-eċċezzjoni, bħal skemi ta' kumpens jew ta' verifika minn qabel tad-disponibbiltà kummerċjali tal-kopji b'format aċċessibbli.

Emenda

(11) Billi din l-eċċezzjoni għandha natura speċifika u ambitu mmirat, u billi teħtiegħ iċ-ċertezza legali għall-benefiċjarji tagħha, l-Istati Membri **mhux se** jithallew jimponu rekwiżiti addizzjonali għall-applikazzjoni tal-eċċezzjoni, bħal skemi ta' kumpens jew ta' verifika minn qabel tad-disponibbiltà kummerċjali tal-kopji b'format aċċessibbli.

Emenda 12

Proposta għal direttiva Premessa 11a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni

Emenda

(11a) Fl-identifikazzjoni tal-entitajiet awtorizzati, jenħtiegħ li l-Istati Membri jiehdu inkonsiderazzjoni l-għarfien espert ta' dawn l-entitajiet fil-provvediment ta' formati aċċessibbli ta' xogħol u materjal ieħor, mingħajr skop ta' profitt, li jkun ta' kwalità għolja u effikaċi, u l-prinċipji ta' intermedjarju ta' fiduċja stabbilita fil-“Memorandum ta' Qbil dwar l-aċċess għal xogħlijiet għall-persuni bid-dislessija jew qarreja b'diżabbiltà tal-vista”,

promoss mill-Kummissjoni Ewropea u ffirmat fl-2010 mir-rappreżentanti tad-detenturi tad-drittijiet u minn dawk ta' persuni li għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat.

Ġustifikazzjoni

Il-proposta għandha l-ħsieb li tibni fuq il-politika Ewropea ta' dawn l-aħħar għaxar snin, li hija bbażata fuq ir-rikonoxximent tal-għarfien u l-esperjenza prezzjużi li jistgħu jiġu offruti biss mill-organizzazzjonijiet speċjalizzati li jaqdu lill-persuni benefiċjarji, u fuq il-promozzjoni tal-kooperazzjoni bejn il-partijiet ikkonċernati fil-qasam.

Emenda 13

Proposta għal direttiva

Premessa 14

Test propost mill-Kummissjoni

(14) **Skont il-Karta** tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, l-Unjoni tirrikonoxxi u tirrispetta d-dritt tal-persuni b'diżabbiltà li jgawdu minn miżuri mfassla biex tkun żgurata l-indipendenza tagħhom, l-integrazzjoni soċjali u professjonali tagħhom u l-parteċipazzjoni tagħhom fil-ħajja tal-komunità.

Emenda

(14) **Fl-Artikolu 26 tal-Karta** tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea, l-Unjoni tirrikonoxxi u tirrispetta d-dritt tal-persuni b'diżabbiltà li jgawdu minn miżuri mfassla biex tkun żgurata l-indipendenza tagħhom, l-integrazzjoni soċjali u professjonali tagħhom u l-parteċipazzjoni tagħhom fil-ħajja tal-komunità.

Emenda 14

Proposta għal direttiva

Premessa 16

Test propost mill-Kummissjoni

(16) Il-Kummissjoni se tara x'se jkun l-effett ta' din id-Direttiva. Bħala parti minn dan l-eżerċizzju ta' monitoraġġ, il-Kummissjoni se tivvaluta s-sitwazzjoni fejn jidhlu d-disponibbiltà ta' xogħlijiet u materjal ieħor b'formati aċċessibbli minbarra dawk koperti b'din id-Direttiva, u kif ukoll id-disponibbiltà ta' xogħlijiet u materjal ieħor b'formati aċċessibbli għall-persuni **b'diżabbiltajiet** oħrajn. Il-

Emenda

(16) Il-Kummissjoni se tara x'se jkun l-effett ta' din id-Direttiva. Bħala parti minn dan l-eżerċizzju ta' monitoraġġ, il-Kummissjoni se tivvaluta s-sitwazzjoni fejn jidhlu d-disponibbiltà ta' xogħlijiet u materjal ieħor b'formati aċċessibbli minbarra dawk koperti b'din id-Direttiva, u kif ukoll id-disponibbiltà ta' xogħlijiet u materjal ieħor b'formati aċċessibbli għall-persuni **b'insuffiċjenzi** oħrajn. Il-

Kummissjoni se teżamina s-sitwazzjoni mill-qrib. Skont il-bżonn, jaf jitqies ukoll li jsiru xi bidliet fl-ambitu ta' din id-Direttiva.

Kummissjoni se teżamina s-sitwazzjoni mill-qrib. Skont il-bżonn, jaf jitqies ukoll li jsiru xi bidliet fl-ambitu ta' din id-Direttiva.

Emenda 15

Proposta ghal direttiva Premessa 18

Test propost mill-Kummissjoni

(18) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. **Għaldaqstant** din id-Direttiva **għandha** tiġi interpretata u applikata bi qbil ma' dawk id-drittijiet u l-prinċipji.

Emenda

(18) Din id-Direttiva tirrispetta d-drittijiet fundamentali u tosserva l-prinċipji rikonoxxuti fil-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea. **Jenhtieg li** din id-Direttiva tiġi interpretata u applikata bi qbil ma' dawk id-drittijiet u l-prinċipji.

Emenda 16

Proposta ghal direttiva Premessa 19

Test propost mill-Kummissjoni

(19) It-Trattat ta' Marrakexx jimponi ċerti obbligi rigward l-iskambju tal-kopji b'format aċċessibbli bejn l-Unjoni u l-pajjiżi terzi li huma partijiet għat-Trattat. Il-miżuri li ħadet l-Unjoni biex tissodisfa dawk l-obbligi jinsabu fir-Regolament [...] li **għandu jinqara** flimkien ma' din id-Direttiva.

Emenda

(19) It-Trattat ta' Marrakexx jimponi ċerti obbligi rigward l-iskambju tal-kopji b'format aċċessibbli bejn l-Unjoni u l-pajjiżi terzi li huma partijiet għat-Trattat. Il-miżuri li ħadet l-Unjoni biex tissodisfa dawk l-obbligi jinsabu fir-Regolament [...] li **jehtieg li jiġi kkonsultat** flimkien ma' din id-Direttiva.

Emenda 17

Proposta ghal direttiva Premessa 20a (ġdida)

Test propost mill-Kummissjoni

Emenda

(20a) Jenhtieg li l-Istati Membri jitrassonu din id-Direttiva fi żmien 6 xhur, sabiex jiġu implimentati minnufih

*id-drittijiet tal-persuni b'diżabbiltà,
rikonoxxuti mill-Karta tad-Drittijiet
Fundamentali tal-Unjoni Ewropea u mill-
UNCRPD.*

Ġustifikazzjoni

L-emenda għandha l-għan li tqis id-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 4 (3) u tal-Artikolu 10 tat-Trattat ta' Marrakexx dwar l-implimentazzjoni tat-Trattat innifsu.

Emenda 18

Proposta għal direttiva

Artikolu 2 – paragrafu 1 – punt 1

Test propost mill-Kummissjoni

(1) *"xogħol u materjal iehor" tfisser xogħol fil-forma ta' ktieb, rivista, gazzetta, megezin jew kitba ohra, inkluż folji tal-mużika u illustrazzjonijiet relatati, bi kwalunkwe mezz, inkluż b'format awdjo bhall-kotba awdjo, li jkun protett bid-dritt tal-awtur jew bi drittijiet relatati u li jkun ippubblikat jew magħmul disponibbli għall-pubbliku b'xi mod iehor legali;*

Emenda

(1) *"xogħol u materjal iehor" tfisser xogħol litterarju, akkademiku jew artistiku fil-forma ta' test, notazzjoni u/jew illustrazzjonijiet relatati, inklużi folji tal-mużika, li jkun protett bid-dritt tal-awtur jew bi drittijiet relatati u li jkun ippubblikat jew b'xi mod iehor magħmul disponibbli għall-pubbliku b'mod legali f'kotba, kotba elettronici, ġurnali, gazzetti, rivisti jew kitba ohra, u fi kwalunkwe forma ta' midja, inkluż f'forma awdjo, bħalma huma l-kotba awdjo u x-xandiriet bir-radju.*

Ġustifikazzjoni

Id-definizzjoni ta' "xogħol u materjal iehor" hawnhekk hija żviluppata sabiex tkun aktar speċifika u dettaljata.

Emenda 19

Proposta għal direttiva

Artikolu 2 – paragrafu 1 – punt 2 – parti introduttorja

Test propost mill-Kummissjoni

(2) "persuna benefiċjarja" tfisser:

Emenda

(2) "persuna benefiċjarja" tfisser, *irrispettivament minn kull diżabbiltà ohra, kwalunkwe wahda minn dawn li ġejjin:*

Gustifikazzjoni

Din iż-żieda tallinja d-definizzjoni ta' "persuna benefiċjarja" mat-Trattat ta' Marrakexx. Jenħtiegħ għalhekk li din tirreferi għall-partijiet a, b, c u d kollha tal-Artikolu 2(2) u għalhekk jenħtiegħ li tiddaħhal wara (d).

Emenda 20

Proposta għal regolament Artikolu 2 – paragrafu 1 – punt 2 – punt c

Test propost mill-Kummissjoni

(c) persuna **b'diżabbiltà** fil-perċezzjoni jew biex taqra, inkluż id-dislessija, u li minhabba f'hekk ma tistax taqra xogħlijiet stampati sal-istess grad sostanzjalment bħal persuna **minghajr din insuffiċjenza jew diżabbiltà**; jew

Emenda

(c) persuna **b'insuffiċjenza** fil-perċezzjoni jew biex taqra, inkluż id-dislessija, u li minhabba f'hekk ma tistax taqra xogħlijiet stampati sal-istess grad sostanzjalment bħal persuna **li mhix għamja, li m'għandhiex diżabbiltà fil-vista u li m'għandhiex b'xi mod iehor diffikultà biex taqra materjal stampat**; jew

Gustifikazzjoni

Din il-premessa toffri d-distinzjoni bejn "diżabbiltà" u "insuffiċjenza". Skont il-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabbiltà, id-diżabbiltà tirriżulta mir-"relazzjonijiet bejn il-persuni b'diffikultajiet differenti u l-ostakli attitudinali u ambjentali li jtellfu milli huma jipparteċipaw b'mod sħiħ fis-socjetà fuq bażi ugwali bħall-oħrajn", Preambolu (e). Fi kliem iehor, huma dawn l-ostakli li qegħdin joħolqu diżabbiltà għan-nies, mhux in-nuqqasijiet tagħhom jew il-kapaċitajiet funzjonali differenti tagħhom. Bħala tali, "insuffiċjenza" hija aktar xierqa hawnhekk.

Emenda 21

Proposta għal direttiva Artikolu 2 – paragrafu 1 – punt 2 –punt d

Test propost mill-Kummissjoni

(d) persuna li b'xi mod iehor ma tkunx tista' żżomm jew tuża ktieb jew tiffoka jew iċċaqlaq għajnejha kif normalment ikun meħtiegħ għall-qari, minhabba **diżabbiltà** fiżika.

Emenda

(d) persuna li b'xi mod iehor ma tkunx tista' żżomm jew tuża ktieb jew tiffoka jew iċċaqlaq għajnejha kif normalment ikun meħtiegħ għall-qari, minhabba **insuffiċjenza** fiżika.

Emenda 22

Proposta ghal direttiva
Artikolu 2 – paragrafu 1 – punt 3

Test propost mill-Kummissjoni

(3) “kopja b’format aċċessibbli” tfisser kopja ta’ xogħol jew materjal ieħor f’mod jew għamla alternattiva li lill-persuna benefiċjarja tagħtiha aċċess għax-xogħol jew għall-materjal l-ieħor, inkluż li l-persuna benefiċjarja ikun jista’ jkollha aċċess b’mod fattibbli u komdu daq persuna mingħajr diżabbiltà fil-vista jew xi diżabbiltà msemmija fil-paragrafu 2;

Emenda

(3) “kopja b’format aċċessibbli” tfisser kopja ta’ xogħol jew materjal ieħor, ***ippreżentat fuq bażi mingħajr profitt***, f’mod jew għamla alternattiva li lill-persuna benefiċjarja tagħtiha aċċess għax-xogħol jew għall-materjal l-ieħor, inkluż li l-persuna benefiċjarja ikun jista’ jkollha aċċess b’mod fattibbli u komdu daq persuna mingħajr diżabbiltà fil-vista jew xi diżabbiltà msemmija fil-paragrafu 2;

Ġustifikazzjoni

Huwa importanti li jiġi sottolinjat l-aspett mhux kummerċjali tal-kopji, li jkompli jikkjarifika d-definizzjoni tal-entitajiet awtorizzati u l-azzjoni tagħhom mingħajr skop ta' profitt.

Emenda 23

Proposta ghal direttiva
Artikolu 2 – paragrafu 1 – punt 4

Test propost mill-Kummissjoni

(4) “entità awtorizzata” tfisser ***organizzazzjoni*** li ttipprovi edukazzjoni, taħriġ ta’ struzzjoni, qari adattiv jew aċċess għall-informazzjoni lill-persuni benefiċjarji mingħajr skop ta’ profitt, ***bhala l-attività ewlenija tagħha*** jew bhala waħda mill-attivitajiet ***ewlenin*** tagħha jew bhala waħda ***mill-missjonijiet*** tagħha ***ta’ interess pubbliku***.

Emenda

(4) “entità awtorizzata” tfisser ***entità*** li ***hija awtorizzata jew rikonoxxuta mill-Istat Membru li fih hija stabbilita biex*** ttipprovi edukazzjoni, taħriġ ta’ struzzjoni, qari adattiv jew aċċess għall-informazzjoni lill-persuni benefiċjarji mingħajr skop ta’ profitt. ***Din tinkludi wkoll istituzzjoni tal-gvern jew organizzazzjoni mingħajr skop ta' profitt li ttipprovi l-istess servizzi lill-persuni benefiċjarji*** bhala waħda mill-attivitajiet ***primarji*** tagħha jew bhala waħda ***mill-obbligi istituzzjonali*** tagħha.

Ġustifikazzjoni

Din l-emenda għandha l-għan li tikkompleta d-definizzjoni ta’ “entità awtorizzata” proposta mill-Kummissjoni, billi tqis id-definizzjoni tat-Trattat ta’ Marrakexx li tispeċifika minn min dawn l-entitajiet għandhom jiġu legittimament awtorizzati jew rikonoxxuti.

Emenda 24

Proposta għal direttiva Artikolu 3 – paragrafu 2

Test propost mill-Kummissjoni

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kopja b'format aċċessibbli tkun tirrispetta l-integrità tax-xogħol jew materjal ieħor, filwaqt li jitqiesu kif xieraq il-bidliet meħtieġa biex ix-xogħol isir aċċessibbli bil-format alternattiv.

Emenda

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kopja b'format aċċessibbli tkun tirrispetta l-integrità tax-xogħol jew materjal ieħor, filwaqt li jitqiesu kif xieraq il-bidliet meħtieġa biex ix-xogħol isir aċċessibbli bil-format alternattiv **għall-bżonnijiet differenti tal-persuni benefiċjarji**.

Emenda 25

Proposta għal direttiva Artikolu 8 – paragrafu 1

Test propost mill-Kummissjoni

Sa mhux aktar tard minn [hames snin wara d-data tat-traspożizzjoni], il-Kummissjoni għandha tagħmel evalwazzjoni ta' din id-Direttiva u tippreżenta s-sejbiet ewlenin lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, u magħha meta jkun xieraq tippreżenta proposti għal emendi f'din id-Direttiva.

Emenda

Fi żmien [hames snin wara d-data tat-traspożizzjoni], il-Kummissjoni għandha tagħmel evalwazzjoni ta' din id-Direttiva u tippreżenta s-sejbiet ewlenin lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill u lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew, u magħha meta jkun xieraq tippreżenta proposti għal emendi f'din id-Direttiva.

Ġustifikazzjoni

Peress li ma saret l-ebda valutazzjoni tal-impatt mill-Kummissjoni dwar l-impatt soċjali u ekonomiku li għalih jista' jwassal dan ir-Regolament, ir-Rapporteur għal opinjoni tagħti parir li jenħtieġ li ssir valutazzjoni fi żmien 5 snin wara li r-Regolament ikun daħal fis-seħħ.

PROĊEDURA TAL-KUMITAT LI JINTALAB JAGĦTI OPINJONI

Titolu	Uzi permessi ta' xogħlijiet u materjal ieħor protett bid-drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati għall-gid tal-persuni għomja, b'dizabbiltà fil-vista jew li b'xi mod ieħor għandhom diffikultà biex jaqraw materjal stampat u emenda tad-Direttiva 2001/29/KE dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerti aspetti ta' drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati fis-soċjetà tal-informazzjoni
Referenzi	COM(2016)0596 – C8-0381/2016 – 2016/0278(COD)
Kumitat responsabbli Data tat-thabbir fis-seduta plenarja	JURI 6.10.2016
Opinjoni mogħtija minn Data tat-thabbir fis-seduta plenarja	CULT 6.10.2016
Rapporteur għal opinjoni Data tal-ħatra	Helga Trüpel 6.12.2016
Data tal-adozzjoni	28.2.2017
Riżultat tal-votazzjoni finali	+: 28 -: 0 0: 1
Membri preżenti għall-votazzjoni finali	Isabella Adinolfi, Dominique Bilde, Andrea Bocskor, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Momchil Nekov, John Procter, Michaela Šojdrová, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Krystyna Lybacka
Sostituti preżenti għall-votazzjoni finali	Morten Løkkegaard, Emma McClarkin, Algirdas Saudargas, Remo Sernagiotto
Sostituti (skont l-Artikolu 200(2)) preżenti għall-votazzjoni finali	Clare Moody

**VOTAZZJONI FINALI B'SEJHA TAL-ISMIJIET FIL-KUMITAT LI JINTALAB
JAGHTI OPINJONI**

28	+
EMENDA	Andrea Bocskor, Marc Joulaud, Svetoslav Hristov Malinov, Algirdas Saudargas, Sabine Verheyen, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver, Michaela Šojdová
S&D	Silvia Costa, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Clare Moody, Luigi Morgano, Momchil Nekov, Krystyna Lybacka
ECR	Andrew Lewer, Emma McClarkin, John Procter, Remo Sernagiotto
ALDE	Mircea Diaconu, María Teresa Giménez Barbat, Morten Løkkegaard
GUE/NGL	Nikolaos Chountis, Curzio Maltese
Verts/ALE	Jill Evans, Helga Trüpel
EFDD	Isabella Adinolfi
ENF	Dominique Bilde

0	-

1	0
PPE	Stefano Maullu

Tifsira tas-simboli użati:

+ : favur

- : kontra

0 : astensjoni